

Знімаємо кіно про Баядеру

ЕДУАРД ОВЧАРЕНКО

09.12.2019

Національна оперета України презентувала прем'єру оперети «Баядера» режисера-постановника, народного артиста України Богдана Струтинського — сучасну інтерпретацію класичного твору на музику Імре Кальмана. За 85-років історії театру це шоста постановка оперети. Попередня, яку здійснив Сергій Сміян, була в репертуарі майже 20 років.

«Баядера» — це зворушлива і, водночас, пристрасна історія кохання індійського принца Раджамі та артистки паризького вар'єте на ім'я Одетта Дарімонд. Тема дотримання традиційних цінностей набуває додаткового емоційного забарвлення завдяки внутрішній драмі головного героя вистави. Так, принц Раджамі, як спадкоємець престолу, не має права на одруження з іноземкою. Сильні почуття змушують його замислитись над тим, чи варта влада того, аби втратити кохання? Чи варте кохання того, аби залишити престол? Що оберє Раджамі?

Нова постановка оперети «Баядера» на сучасній сцені Національної оперети України має широку фабулу подій. Ця лірична оперета приховує багато сюрпризів! Навіть музика Кальмана, яку легко відрізнити за «особливими прикметами» — угорськими інтонаціями, цього разу звучить по-іншому. Мелодії «Баядери» дивують поєднанням східних інтонацій з популярними ритмами шимі, тустепу, вальсу-бостону, фокстроту. Сценографія цілком модерна, а режисерські знахідки змінюють стандарти й усталені рамки.

— Ця фантастична музика вперше прозвучала майже сто років тому в Парижі, — зазначив генеральний директор-художній керівник Національної оперети України Богдан Струтинський. — «Баядера» — третя оперета Імре Кальмана, її він написав після фантастичної «Королеви чардашу». З часом оперета була видозмінена. Композитор дозволив собі імпровізу. Він відійшов від чардашу. Чуємо тут і фокстрот, і шимі. І надзвичайно фантастичну східну тему, яка проходить через усю виставу.

Так само дозволили собі імпровізувати й ми в новій постановці. Жанр оперети живий. Він має бути відображенням сучасності. Робота була складна, цікава. У нас як мінімум дві паралелі — створення телеверсії «Баядери» і власне сама вистава «Баядера». Намагалися показати як сьогодні спрощується тема стосунків, тема кохання, тема мистецтва взагалі. Ще одна новація, якщо у Кальмана третя дія відбувається на вокзалі, то у нас — в аеропорту.

В основі мюзиклу завжди лежить серйозна драматургія. Саме такої драматургії прагнув Кальман. Але в лібрето йому зазвичай пропонували легкі історії. У радянські часи жанр оперети був ще більш спотворений. Він став легковажним, навіть простацьким (не простий, бо в простоті є велика відповідальність і філігранна робота, а саме простацький). Ми зіткнулися з тим, як складно долати ці бар'єри і штампи. За останні поки нам вдалося це зробити. Бачимо це по статистиці оновлення нашої публіки. В залі багато молоді.

Наше завдання, щоб цей жанр звучав серйозно. Ми єдиний в державі театр, що має у своїй назві слово оперета. Але ми розширюємо жанрові рамки, постійно експериментуємо.

— Театр оперети взяв до постановки відомий твір, який має дуже багато інтерпретацій. Тому, перед тим як робити лібрето українською мовою, хотілося вивчити все, що було до цього, аби нічого не випустити, — розповіла перекладач та автор віршів Яна Іваницька. — У мене було 13 варіантів українською та російською мовами, і чотирнадцятий — оригінальний. Ми навіть замовляли підрядковий переклад. Але виявилось, що це величезна п'єса. Якщо її повністю поставити, то вона б тривала приблизно 4 години. Там дуже багато персонажів, які на сьогоднішній день не потрібні, величезні діалоги і монологи, які будуть зовсім не цікаві сучасному глядачеві. А деякі жарти, які були сто років тому і в іншій країні, нині вже не видаються такими смішними. Тому вирішили взяти найкраще з усіх варіантів і написати свій.

Диригент-постановник Ігор Ярошенко наголосив на тому, що успіху вдалося досягти завдяки креативу і професіоналізму всієї постановочної трупі. Художник-постановник Олександр Білозуб зізнався, що намагався створити ілюзорну фантазію, в якій розвивається історія кохання, і в яку вриваються фірки з життя, аби знищити мрію. Балетмейстер-постановник Вадим

Прокопенко впевнений, що музика Імре Кальмана залишається популярною як і сто років тому, а арії з його оперет — і сьогодні справжні хіти. За словами хормейстера-постановника Сергія Нестерука, кожна прем'єра це справжнє свято як для глядачів, так і всього колективу театру. А художник з костюмів Ірина Давиденко своїм завданням вважала передати східний колорит у сучасності, героям вистави зробили імітацію татуювання у східному стилі.

Цього вечора презентували нову послугу для глядачів. Національна оперета України стала партнером міжнародної коаліційної програми лояльності «KEYCARD» від «Укргазбанку». Відтепер усі, хто розраховуватиметься за квитки картою цього банку у касі театру та бюро глядача — отримуватимуть живі гроші у вигляді манібеку на свій рахунок.

Але найбільше всі чекали показу невмирущої «Баядери». Глядачі особливо тепло зустрічали заслужених артистів України Ігоря Левенця Арсена Курбанова, солістів-вокалістів театру Яну Татарову-Цуцкірідзе, Ігоря Тихонова, Кирила Басковського Тетяну Дідух, Сергія Яцука, Максима Гару та інших.

А Богдан Струтинський розповів нашому кореспонденту, що нині в театрі думають над тим, щоб українізувати і «Летючу мишу». Богдан Дмитрович хоче, аби нову постановку цієї вистави здійснила народна артистка України Тамара Тимошко-Горюшко, яка поставила ту версію, що представлена нині. Якщо вдасться втілити цей задум, то завершиться розпочатий 30 років тому Сергієм Сміяном процес переведення Національної оперети на українську мову.

Фото Анатолія ФЕДОРЦІВА

